

MOCSA

HOSSZÚ TÁVÚ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

2021-2030

E G Y E Z T E T É S I D O K U M E N T U M

MEGBÍZÓ: Mocsá Önkormányzata

KÉSZÍTETTE: TÉR-T-REND Kft., ECRS MAGYARORSZÁG Kft.

2021

BEVEZETÉS

A településfejlesztési koncepció az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) szerint a képviselőtestület által elfogadott dokumentum, amely a települések hosszú távú fejlesztési elképzeléseit foglalja össze. A koncepció biztosítja a településfejlesztés összehangolt megvalósulását; rendszerbe foglalja a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket. A koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természetes és épített adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontokat és az ezeket biztosító intézményi rendszereket kell megvizsgálni.

Jelen településfejlesztési koncepció a 314/2012.(XI.8.) kormányrendeletben foglaltaknak megfelelő metodikával készült.

A Korm. rendeletnek megfelelően a koncepciót megalapozó vizsgálatok készítése előzte meg. A Hosszú távú Településfejlesztési Koncepció és Településrendezési eszközök első kötete, a Megalapozó vizsgálat tartalmazza a község adottságainak részletes összefoglalását, a korábbi tervek és a statisztikai adatok, valamint helyszíni vizsgálatok alapján összeállított elemzését (Helyzetfeltárás, Helyzetelemzés és -értékelés).

A településfejlesztési koncepció 15-20 évre szóló, hosszú távú terv, amely a közösség véleményére épülő jövőképen alapul. A jövőkép, illetve a hosszú távú célkitűzések kiinduló pontot jelentenek a területrendezési eszközök felülvizsgálatához, elkészítéséhez, illetve a középtávú területi és ágazati stratégiai dokumentum (az Integrált Településfejlesztési Stratégia) kidolgozásához.

A koncepció fontos szerepe tehát, hogy reális célokat fogalmazzon meg és egy végrehajtható fejlesztési stratégia kiinduló alapanyaga legyen. Az önkormányzat a tervezési munka első szakaszában a 7/2017. (VIII. 25.) ÖKT számú rendeletével elfogadta a partnerségi egyeztetési szabályait. A Partnerségi Tervben meghatározza a fejlesztésében érdekelt szereplők tervezési folyamatba történő bevonását, tájékoztatását, illetve a szakmai munka és döntés-előkészítés hivatalon belüli koordinációjának megvalósítását.

1. JÖVŐKÉP

1.1. MOCSA JÖVŐKÉPE A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN

A közelmúlt folyamatainak elemzése során a településfejlesztési koncepció jövőképeinek aktualizálásánál az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

► **Társadalmi téren:**

- A magyarországi településekre jellemző az elöregedés, a produktív korban lévő népesség számának csökkenése és a gyermekvállalási hajlandóság általános csökkenése.
- A mobilitás általános szintjének növekedése különösen a fiatalabb generációk vonatkozásában érezhető.

► **Gazdasági téren:**

- A gazdasági háttér működésében fontos szempont a közlekedés feltételeinek biztosítása mellett az infokommunikációs szolgáltatások magas szintű, korszerű kiépítettsége is.
- Az országos foglalkoztatáspolitikai célkitűzése a piacgazdasági értelemben vett teljes foglalkoztatottság elérése. Ez azt jelenti, hogy minden aktív korú és munkaképes lakos, aki dolgozni szeretne, munkalehetőséget kapjon.
- A húzóágazatok megerősödését az adott térség erősségét képező speciális ágazatok fejlesztése, az ágazatokban a F+K+I térfelhasználása és az ágazatokon belüli és ágazatok közötti együttműködés, kooperáció jelentheti.

► **A települési és a természeti környezettel kapcsolatban:**

- Településeink hosszú távú energiagazdálkodásában egyre fontosabb szerep jut az önellátásra törekvő intézkedéseknek, valamint a megújuló energiaforrások fogyasztáson belüli arányának növelésének. Ezek az intézkedések a gazdálkodás szempontjából is lényegesek, hiszen jelentős mennyiségű működési költség megtakarítását eredményezik. Az olcsóbb energia és annak helyben történő megtermelése a helyi gazdaságban, foglalkoztatásban is fontos tényezővé válik.
- A technológiák korszerűsítése mellett az energiafelhasználási, fogyasztási szokások tudatos megváltoztatása, valamint a rendszerek racionalizálása, a hatékonyság növelése jelenti a fő beavatkozási területeket.
- Elsődleges, hogy az emberek területhasználatának következményeképpen ne sérüljön a természeti környezet. Az építészeti értékeket lehetőség szerint harmonikus funkcióval megtöltve és a kor színvonalának megfelelő hasznosítással gondozzuk.
- A települések környezettel kapcsolatos egyik legnagyobb kihívását a klímaváltozás jelenti, amely megkívánja a következményekre való tudatos felkészülést, illetve a negatív hatások csökkentését.

Ezen szempontok alapján a jövőkép felvázolja Mocsa elérendő ideális jövőbeli állapotát (15-20 éves távlatban) a társadalom, a gazdaság és a környezet vonatkozásában.

Társadalmi jövőkép

- A település népessége stabil, a térség népességmegtartó ereje is nő.
- A fiatalok helyben maradnak, és itt alapítanak családot. Vonzó lakóhely: a barátságos települési környezetnek és a jó lehetőségeknek köszönhetően néhányan betelepülnek.
- Az oktatási és humán infrastruktúra megfelelő férőhelyet és színvonalat biztosít az itt élő családok számára.
- A társadalom elöregedésének mérséklése a családok támogatásával, e mellett az idős lakosság segítése, a szociális szolgáltatások igény szerinti bővítése.
- Az egészségmegőrzés és a tartalmas szabadidő-eltöltés lehetőségei bővülnek minőségi sportterületekkel, ifjúsági és gyermekprogramokkal, játszóterekkel.

Gazdasági jövőkép

- A helyi gazdaság versenyképes, erősödik és bővül, a helyi munkalehetőségek száma tovább nő.
- A község folyamatosan korszerűsödő infrastruktúrával és szolgáltatásokkal működik, a digitalizáció szerepe nő a helyi gazdaságban.
- A község vagyoni helyzete továbbra is stabil; biztosítani tud forrást fejlesztésekre, felújításokra és pályázati önrészekre.
- A település fejlesztése az önkormányzat érdekei és céljai alapján, átgondoltan és rendszerelvűen történik, a környező településekkel együttműködésben.

Környezeti és településszerkezeti jövőkép

- A közterületek minősége javul, a zöldfelületek bővülnek, szépülnek, korszerű pihenő-, játszó- és sportterületek működnek.
- Nő a megújuló energiaforrások aránya a térségi és a települési energiaszerkezetben; az intézmények energiahatékonysága javul.
- A tájhasználat a környezet- és természetvédelem maximális figyelembevételével zajlik.
- A környezettudatos nevelés következtében szépül a település és érezhetően javul a környezet védelme.

A fentiek alapján Mocsa község jövőképe 2040-ig a következő:

Megfelelő községi szolgáltatásokkal működő, versenyképes gazdasággal és vonzó környezettel rendelkező község.

1.2. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE

A falu jövőképeinek eléréshez vezető hosszú és középtávú célok és tervezett beavatkozások, valamint a településrendezési eszközöket érintő változtatások megvalósítása az alábbi általános – horizontálisan érvényesülő – fejlesztési irányelvek figyelembevételével történik.

➔ Népeségmegtartás

Egy település egyik legfontosabb, minden fejlesztését meghatározó célja az aktív korú, képzett lakosok megtartása, illetve változó mértékű vonzása. A társadalmi-gazdasági célok mindegyike azt szolgálja, hogy a hazai demográfiai tendenciák mellett a pozitív vándorlási egyenleg továbbra is ellensúlyozza a természetes fogyásból adódó veszteséget.

Mocsa népessége az utóbbi évtizedben csökkent, így a képzett, fiatal munkavállalók és családjaik letelepedésének illetve megtartásának támogatása fontos feladat. Ezért kell kiemelt figyelmet fordítani a minőségi, családbarát környezet biztosítására és fenntartására.

➔ Minőségi szemlélet, igényesség, vonzó településkép

Az élhető és vonzó falusi környezet biztosításának egyik sarokpontja, a népeségmegtartás alapvető feltétele az igényes, minőségi települési környezet kialakítása és fenntartása.

Az infrastrukturális fejlesztések és a kapcsolódó beruházások során törekedni kell az igényes és harmonikus anyagválasztásra és kivitelezésre, az egységes arculati elemek használatára.

Fontos a lakosság érzékenyítése a minőségi környezet megóvására és a saját környezetük igényes kialakítására. Ennek egyik eszköze lehet a közös településszépítési akciók szervezése.

➔ Környezettudatos, zöld szemlélet, fenntarthatóság

A környezeti erőforrásokkal, értékekkel való felelős és fenntartható gazdálkodást a településfejlesztés minden területén érvényesíteni kell. A környezettudatos szemlélet elterjesztése nem csak a környezeti károk csökkentése, az élhetőbb környezet miatt fontos, hanem a fogyasztási szokások befolyásolásával, az alkalmazott technológiák iránti igény növelésével a zöld gazdaság piacát, s végső soron megerősödését is szolgálják. A környezetbarát építőanyagok, megújuló energiaforrások alkalmazását, a zöldterületek kialakítását, minőségi megújítását érvényesíteni kell a fejlesztéseknél.

Környezetkímélő energetikai rendszerek preferálása, a megújuló energiaforrások használatának támogatása: az önkormányzati tulajdonú épületek, intézmények felújításával mintaadó projektek létrehozása a feladat, a lehető leghatékonyabb energetikai beavatkozások előnyben részesítésével.

A környezetbarát technológiák alkalmazása a gazdasági szektorban és a szolgáltatások minden területén fontos cél, különösen a hulladékgazdálkodás, energiagazdálkodás, szennyvízkezelés és a közlekedés fejlesztési vonatkozásában.

A szemléletformálásban fontos a lakosság tájékoztatása a szelektív gyűjtés, a komposztálás és a hulladékminimalizálás lehetőségeiről; valamint a környezettudatosság kiemelt kezelése az óvodai és az iskolai helyi nevelési programokban.

➔ Együttműködések és szolgáltató szemlélet

Az együttműködés jelent egyrészt egy belső összefogást: amikor a település lakossága közösen tervez és határoz meg, majd valósít meg eseményeket, fejlesztéseket; másrészt jelent egy külső kapcsolati hálót is, melyre valamennyi településnek szüksége van a harmonikus fejlődéshez.

Az együttműködés egyúttal információáramlást, továbbá párbeszédet és konszenzust is jelent. Így a tervezési munkák és a beruházások megvalósítása során valódi partnerség tud kialakulni az egyes szereplők között. A partneri viszonyban beazonosíthatóvá válnak azok az igények, amelyeket a vezetés saját hatáskörében meg tud oldani, továbbá a folyamatos párbeszédén keresztül a gazdasági szféra fejlesztésben való szerepvállalása is megerősíthető. Ezzel biztosítható a fenntartható fejlődés, és a hosszú távú szemléleten túl jelen időben sem sérülnek alapvető érdekek.

Az önkormányzat vállalkozás- és befektetésbarát szemlélettel mind aktívabb településmarketinget tud folytatni. Fontos, hogy folyamatosan kommunikáljon a lakossággal (igényfelmérő és elégedettségi

kérdőívek, a honlapon aktív kétirányú kommunikáció, személyes jelenlét és fórumok) és ezekre reagálva fejlessze szolgáltatásait.

→ Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség horizontális érvényesítésével mindenki számára biztosítani kell a falu használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket és a társadalmi igények kielégítését biztosító humán szolgáltatásokat.

A szolgáltatások elérhetővé tételére kell törekedni az épületek, létesítmények felújításakor, bővítésekor, minőségi fejlesztésekor.

A teljes körű, fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést az új projektek során biztosítani kell, a meglévő rendszereket pedig a lehetőségekhez mérten folyamatosan fejleszteni kell.

2. CÉLOK

Egy település fejlesztésének alapcélja mindenütt a lakosság életminőségének és életszínvonalának javítása, a helyi gazdaság versenyképessé tétele és a fenntartható településfejlesztés. Mindezek érdekében településenként eltérő hangsúllyal és más-más projektekkel, de a gazdaság-társadalom-infrastruktúra hármasában közel egyenrangú prioritások fogalmazhatók meg. A célrendszer ezeket összegzi - fontossági sorrend nélkül, hiszen egymást feltételezik és sok esetben egymással párhuzamosan működő további feladatokat generálnak.

2.1. A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Mocsa Község Önkormányzata közép- és hosszú távú célja a lakosság életminőségének javítása a közszolgáltatások fejlesztése által.

A következő összefoglaló táblázatban színessel kiemelve a 4 átfogó cél, alattuk pedig az egyes részcélok szerepelnek. A részcélok a jobb átláthatóság kedvéért rendeződtek tematikusan, azonban a legtöbbjük szoros összefüggésben van egy vagy több másik párhuzamos céllal, kiegészítik, esetenként feltételezik is egymást: mint például a települési szolgáltatások fejlesztése, melyek egy részének komoly infrastruktúra-fejlesztési vonatkozása is van.

Mocsa hosszú távú célrendszere

TÁRSADALOM	HELYI GAZDASÁG
T1 A helyi lakosság megtartása T2 A helyi identitás erősítése, közösségépítés, rendezvények T3 Szemléletformálás	G1 A helyi foglalkoztatás növelése G2 A mezőgazdasági termelés és élelmiszeripar fenntartása, erősítése G3 Szelíd turizmus
KÖRNYEZET	HELYI INFRASTRUKTÚRA
K1 A közterületek, zöldterületek minőségjavítása K2 A helyi természeti adottságok megóvása és ismertté tétele K3 A helyi környezet- és természetvédelem tudatosítása	I1 A helyi közszolgáltatások javítása I2 Az önkormányzati épületek és közterületek folyamatos karbantartása és fejlesztése I3 Megújuló energiához kapcsolódó fejlesztések I4 Közlekedési kapcsolatok erősítése

2.2. RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETEI EGYSÉGEINEK MEGHATÁROZÁSA

TÁRSADALOM

T1. A helyi lakosság megtartása

- A helyi lakosság megtartásának legfőbb eszközei a munkalehetőségek, a helyi szolgáltatások és a minőségi környezet biztosítása.
- A lakosság megtartásának fontos eleme az ifjúság támogatása és az itt születettek (tanulás utáni) visszatérésének, letelepedésének elősegítése, lakóterületek fejlesztése.
- Kiemelt figyelem a külterületi lakott területek, „puszták” lakossága életminőségének javítására.

T2. A helyi identitás erősítése, közösségépítés, rendezvények

- Rendszeres hagyományőrző események szervezése, a helyi összetartozás erejének növelése érdekében. A nemzeti ünnepek és a helyi jelentőségű események méltó megünneplése.
- Szórakozási lehetőségek és megfelelő helyszínek biztosítása valamennyi korosztály számára.

T3. Szemléletformálás

- A helyi összetartozás fontosságának hangsúlyozása és a programok szervezése, koordinálása kezdetben az önkormányzat feladata; később a civil szféra átveheti.
- A község és a helyi közösség iránti felelősség tudatosítása már kisgyermekkorban (helyi nevelési programok)

HELYI GAZDASÁG

G1. A helyi foglalkoztatás növelése

- A helyi foglalkoztatás arányának növelése, a munkahelyteremtés az egyik legfőbb megtartó erő.
- A helyi gazdaságfejlesztés célja lehet a napi ingázás megkönnyítése.
- Gazdasági ösztönzők segítségével a helyben lévő vállalkozások támogatása és az újak megtelepedésének elősegítése, gazdasági területek fejlesztése.

G2. A mezőgazdasági termelés és élelmiszeripar fenntartása, erősítése

- A község mezőgazdasági termelésének és a feldolgozóipar szerepének megtartása és erősítése, modern technológiák alkalmazása.

G3. Szelíd turizmus

- A helyi értékek számba vétele és egy fenntartható turisztikai kínálat kidolgozása.
- Településközi összefogás: a turisztikai szolgáltatások összehangolása, programcsomagok kidolgozása és közös marketingje, online megjelenítése.

KÖRNYEZET

K1. A közterületek, zöldterületek minőségjavítása

- A helyi zöldterületek folyamatos karban tartása, szépítése.
- Közösségi településszépítési akciók szervezése (szemétszedés, virágültetés, lombsöprés).

K2. A helyi természeti adottságok megóvása és ismertté tétele

- A lakosság megismerttetése a helyi természeti értékekkel (növény- és állatvilág, táji értékek) és ezen keresztül megóvásuk elősegítése.
- Szemléletformálás és ismeretterjesztés beemelése kiemelten a pedagógiai programokba.

K3. A helyi környezet- és természetvédelem tudatosítása

- A lakosság energia-tudatosságának folyamatos növelése.
- Az energiatudatos közlekedési módok megválasztásának népszerűsítése.
- A megújuló energiaforrások használatának népszerűsítése.
- A saját környezetünk védelmének és fenntartásának tudatosítása; eszközök és technikák megismerttetése a lakossággal.

HELYI INFRASTRUKTÚRA

I1. A helyi közszolgáltatások javítása

- A helyi közszolgáltatások minőségének folyamatos felügyelete.
- Közszolgáltatások digitalizációja.
- A sport-és rekreációs lehetőségek bővítése.
- A helyi lakosság és gazdasági szereplők folyamatos tájékoztatása, online platform biztosítása.

I2. Az önkormányzati épületek és közterületek folyamatos karbantartása és fejlesztése

- Az önkormányzati épületek állagmegóvásának biztosítása.
- A belterületi utak és járdák építését, a külterületi utak járhatóvá tételét is biztosítani szükséges.

I3. Megújuló energiához kapcsolódó fejlesztések

- Megújuló energiatermelés bővülésének elősegítése.
- Energiatudatos közvilágítás, villany és gázfogyasztás biztosítása.
- Megújuló energiaforrások igénybevétele mind nagyobb arányban.

I4. Közlekedési kapcsolatok erősítése

- A tervezett gyorsforgalmi úthálózathoz való kapcsolódás elősegítése.

2.2.1 AZ ÁTFOGÓ CÉLOK KAPCSOLATA

A célrendszer **Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjával** összhangban került kialakításra:

Mocsa TFK átfogó célok	Társadalom	Helyi gazdaság	Környezet	Helyi infrastruktúra
KEMTSOP Átfogó célok				
I. A megyei gazdaság nemzetközi és makrotársadalmi beágyazódásának megerősítése		■		■
II. Megyei turisztikai program		■	■	
III. Stabil, versenyképes, diverzifikálódó gazdaság		■		■
IV. Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás	■			
V. Biztonságos környezet, gyógyuló tájak			■	
VI. Otthon a XXI. században	■			■

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA

A Településfejlesztési Konceptió kialakítását részletes helyzetfeltáró, elemző és értékelő munkarészeket tartalmazó Megalapozó Vizsgálat előzte meg. A településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása:

- Mocsa lakossága 2018-ban 2062 fő volt, az elmúlt 10 évben átlagosan évente 20 fővel csökkent.
- Korszerkezet: az állandó népességben belül a 0-14 évesek aránya 13,2 %; a 15-59 évesek aránya 60,9 %; a 60-x éveseké pedig 25,9%. Az országos tendenciáknak megfelelően itt is nagyjából jellemző az idősök növekvő száma, és a születések számának csökkenése, végeredményben a természetes szaporodás negatívuma (fogyás).
- A község lakásállományának stagnálása összhangban van a népességszám változásával, évente 1-1 új lakás épült az elmúlt 10 évben, az újonnan épített lakások mindegyike családi ház.

3.2. A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEL ALAPJÁN, JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMELNEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA

3.2.1. A TERÜLETFELHASZNÁLÁS FEJLESZTÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

Racionális területfelhasználás – a még be nem épített építési telkek és foghíjtelkek nyújtotta lehetőségek kiaknázása a beépítésre szánt területek bővítése helyett. A pusztákon a turisztikai fejlesztések mellett a lakosság és a látogatók (mindennapi) igényeinek kiszolgálása: vegyesbolt, ételmszerület, főként a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, közterületek (buszmegálló, és –forduló) rendezése. A turisztikai fejlesztések támogatása, a vízpartok jobb kihasználása.

Az épített környezet rehabilitációja, minőségjavítása – a településkép és -karakter védelmében célszerű biztosítani az egységes, igényes arculat kialakítását és megmaradását. Ezt a célt szolgálja a területfelhasználási kategóriák részletes felülvizsgálata is. A puszták, illetve a zártkertek fejlesztésének mozgatója lehet az (öko)turizmus és az ennek nyomán kijelölt területek.

Lakóterületi fejlesztések – a lakóutcák megújítása, a hiányzó burkolatok, járdák megépítése a kiszabályozott közterületi szélességeknek megfelelően. Az újonnan kijelölt lakóterületek közterekkel együttesen ütemezett megvalósítása, a közterületek, utcák szabályozás szerinti rendezett kialakítása.

A táj és természeti környezet védelme – a jellemző mezőgazdasági hasznosítás megőrzése, a természeti-, talajadottságokra és klimatikus viszonyokra legnagyobb figyelemmel. A meglévő és kijelölt erdőterületek, és a kisvízfolyások menti növényzónák megőrzése a mezőgazdasági tájban. A felszíni és felszín alatti vizek mezőgazdasági vagy kommunális szennyvízből eredő (csatornázatlan lakott területek) szennyezésének elkerülése. A bányatavak és a Boldogasszonyi-tó turisztikai hasznosításának elősegítése.

Humán szolgáltatási intézmények fejlesztése – a település fejlődésében és identitásának megtartásában nagyon fontosak a gyermekintézmények, amelyek fizikai, esztétikai és infrastrukturális fejlesztése az egyik legalapvetőbb feladat. Hasonlóan fontos a település lakói egészségének megőrzése és az idősök gondozásának megoldása, azaz az egészségügyi és szociális intézmények megfelelő kialakítása és fejlesztése, továbbá valamennyi intézmény akadálymentesítése, funkcionális megújítása és a társadalmi-kommunikációs igényeknek megfelelő kialakítása.

Idegenforgalmi és rekreációs fejlesztések – Aktív sport és szabadidő eltöltésére alkalmas helyszínek és infrastrukturális szolgáltatások kialakítása, minőségi fejlesztése.

Fejlesztési területek

terület	projekt
Racionális területfelhasználás	<ul style="list-style-type: none"> ▪ turisztikai területek kijelölése a vízpartokon (helyi vállalkozók támogatásával), a természetközeli területeket védő szabályozási előírásokkal. ▪ gazdasági területek bővítésével a védendő területhasználat irányába védőfásítás kötelezettsége. ▪ a külterületet szabdaló vízfolyások és tavak körüli növény-sávok megőrzése, extenzív használatának fenntartása. ▪ napelemparkok és bővítési területek kijelölése a régészeti és világörökségi várományos területek figyelembe vételével.
Az épített környezet rehabilitációja, minőségjavítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vállalkozásjellegű tevékenységek helybiztosítása a lakóterületeken ▪ a puszták környezetminőségének javítását szolgálhatják a turisztikai fejlesztések ▪ pályázat útján kap burkolatot a Kisigmándra vezető dűlőút, illetve építik ki az Öreg-hegyen a villamos-hálózatot
Lakóterületi fejlesztések	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a központi belterület bővítése, a szükséges zöldterületek biztosításával
A táj és természeti környezet védelme	<ul style="list-style-type: none"> ▪ erdőtervezett erdőterületek lehatárolása. ▪ vízfolyások és kísérő növény-sávjaik védelme, korlátozott mezőgazdasági övezeti besorolással.
Humán szolgáltatási intézmények fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pályázati, önkormányzati és helyi vállalkozás (Éltex Kft.) finanszírozásában valósul meg a minibölcsőde és a gyermekvédelmi intézmények fejlesztése.
Idegenforgalmi és rekreációs fejlesztések	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a bányatavak környezetének horgászati célú hasznosítása ▪ a Boldogasszonyi-tó környezetében turisztikai fejlesztések támogatása

3.2.2. A TELEPÜLÉSSZERKEZETI ELEMEL FELÜLVIZSGÁLATÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

A településfejlesztési koncepció elkészítését követi a településszerkezeti terv felülvizsgálata. A koncepcióban megfogalmazott célok és tervezett beavatkozások területigényét területfelhasználási szempontból az új településszerkezeti tervnek kell majd biztosítani a gazdasági, infrastrukturális, intézményi, rekreációs és lakóterületi fejlesztések számára egyaránt.

3.3. AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELME ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSRE

Követelmény a település épített környezetének (épületek, közterületek) igényes karbantartása és kialakítása, továbbá az egységes települési arculat, falukép kialakítása és fenntartása.

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

Mivel Mocsa méreténél fogva nem készített külön Integrált Településfejlesztési Stratégiát, jelen dokumentum szolgál a jövőbeni fejlesztések alapjául. Ezért a településfejlesztési koncepcióban szereplő célok és feladatok megvalósítása érdekében a meglévő intézményrendszert kell összehangolni.

4.1. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER

Az önkormányzatok, így Mocsa működése is az új elvárások rendszerében akkor lehet sikeres, ha az irányítás hatékonyan működik, és az az érintett szereplők számára is átlátható.

Településfejlesztési ügyekben a stratégiai menedzsmentet a polgármester, a képviselő-testület, valamint a főépítész alkotja. Fontosabb feladatok:

- A TFK megvalósításának nyomon követése, az elvárt eredmények, hatások értékelése.
- Az operatív feladatok meghatározása és felügyelete, az eredményeinek folyamatos értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

A megvalósításban részt vesz továbbá a helyi lakosság, a civil szervezetek és vállalkozások a Partnerségi rendeletben meghatározott módon. A folyamat részesei továbbá a külső szakértők: szakági tervezők, és egyéb szakértők.

A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek:

▪ Településrendezési szerződés

A nem fejlesztési jellegű tevékenységek közül gyakran alkalmazott eszköz a településrendezési szerződés eljárás, amely önkormányzati partnerségen alapuló, a magánkezdeményezésű fejlesztői projektek és az önkormányzat közötti viszonyt meghatározó együttműködés. Az egyes fejlesztési projektek volumenének és jellegének eltérése miatt célszerű, ha az önkormányzat az egyes fejlesztőkkel mindig egyedileg köt településrendezési szerződést. Az egyes fejlesztésekkel kapcsolatos elvárások megfogalmazása - beadandó anyagok, a döntés menete, stb. – az illetékes hivatali csoportok bevonásával történik egyedileg, minden esetben az adott fejlesztésre szabva.

▪ Kedvezmények, ösztönzők

A helyi gazdaságfejlesztés egyik legfontosabb önkormányzati eszköze a helyi adópolitika.

▪ Arculatformálás és településmarketing

Egy település pozitív megjelenéséhez, népszerűsítéséhez egyre nagyobb szükség van a beazonosíthatóságra. Az egységes települési arculat nem csak a külső megjelenéshez szükséges, hanem befelé, a helyi lakosság, a gazdasági szereplők felé irányuló kommunikációhoz is. A korábbi racionális, funkcionális megközelítés helyett a hangsúly áthelyeződött az érzelmi, mentális és pszichológiai hatásokra, azaz a legfontosabb cél az lett, hogy a település, mint márka pozitív asszociációkat váltson ki a megcélzott fogyasztókban.

A települési marketingstratégiának az alábbi célokat kell szolgálnia:

- Egyértelműen beazonosíthatóvá és vonzóvá kell tennie a települést.
- Javítani az önkormányzat külső kapcsolatrendszerét.
- Befektetőket vonzani.
- Erősíteni a megválasztott önkormányzati vezetés illetve a település lakóinak kötődését.

4.2. JAVASLAT A VÁLTOZÁSOK NYOMON KÖVETÉSÉRE, A FELÜLVIZSGÁLAT RENDJÉRE

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a település érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben és a megfelelő eszközökkel történjenek.

A monitoring számos komplex feladatot foglal magában:

- Adatgyűjtés és –értékelés; a koncepció esetleges módosítása.
- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Évenként megvizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzéseinek elérése érdekében. Eltérés esetén be kell avatkozni, módosítani kell az intézkedéseket.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
- A fejlesztési koncepció teljes felülvizsgálata, aktualizálása tíz évenként szükséges, az elkészült felmérések, a legfrissebb statisztikai adatok, újabb információk, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.
- A településfejlesztési feladatok teljesítéséről közmeghallgatás során a polgármester évente beszámolót tart.
- A közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyi sajtón és honlapon keresztül, illetve a helyben szokásos egyéb módokon.